

ziune (de pildă pentru graiurile ruse, ucrainene, bulgare, polone ș.a.). Acestea trebuie să fie aplicate neapărat și purtătorilor graiurilor slave de la noi, pentru a se putea apoi raporta rezultatele obținute de pe teren la ansamblul graiurilor de aceeași structură ale limbii slave respective, ceea ce va ușura mult *localizarea* graiului divergent cercetat.

c) Notăția fonetică, gradul de detalizare a acesteia, trebuie să corespundă cu cea preconizată de programele pentru strângerea de material în vederea alcătuirii atlaselor lingvistice naționale din țările slave, pentru studiile monografice putîndu-se însă proceda la adîncirea detalizării. La nevoie, de pildă, pentru notarea împrumuturilor din limba romînă care conțin sunete aparte, se va putea recurge la preluarea unor semne din ALR.

Problemele pe care le ridică delimitarea volumului și caracterului chestionarelor-sondaj, chestionarele pentru studierea efectelor bilingvismului și a altor aspecte ale realității lingvistice din localitățile cu graiuri slave din R.P.R. ar urma să constituie obiectul unor dezbateri restrînse, fie în cadrul Asociației Slaviștilor, fie la nivelul catedrelor sau chiar al colectivelor restrînse de cercetători, de la caz la caz.

4. Despre oportunitatea elaborării unor atlase, a unor monografii și a altor studii de dialectologie slavă din R.P.R.

Este cunoscut faptul că unele dintre graiurile slave actuale de la noi sînt practicate de vorbitori care trăiesc din generație în generație într-un număr apreciabil de localități. Avem de pildă, peste 90 de localități cu populație stabilă vorbind graiuri ucrainene, peste o sută de localități cu graiuri sîrbocroate circa 40 de localități cu graiuri ruse (lipovenesti), peste 40 de localități cu graiuri slovace și destul de multe localități cu graiuri bulgare, active sau în dispariție. (Graiurile cehe și polone sînt concentrate într-un număr mai mic de localități).

Pornind de la această stare de fapt, cîtiva dintre cercetătorii noștri s-au întrebat dacă n-ar fi oportun să se procedeze la întocmirea unor atlase dialectale pentru acele graiuri slave de la noi, care sînt mai bine reprezentate din punct de vedere numeric.

Sîntem de părere că graiurile ucrainene din nordul țării, ca și graiurile sîrbești din Banat, ar putea fi studiate și pe baza alcătuirii unor atlase dialectale : în decursul timpului purtătorii lor au avut legături strînse cu purtătorii graiurilor slave vecine din țările slave respective. În aceste cazuri, dată fiind apropierea teritorială, s-ar ajunge, poate, la obținerea unor izoglose comune sau în prelungirea celor din atlase lingvistice naționale slave respective, ceea ce nu ar fi de loc lipsit de interes, nu numai pentru dialectologie, ci și pentru alte discipline, filologice și istorice.

Cît privește celelalte graiuri slave actuale din țara noastră, apărute la noi mai tirziu, prin imigrări sporadice și intermitente și prin colonizări, socotim că cele nu oferă condiții pentru alcătuirea unor atlase lingvistice ¹.

¹ Vezi, de pildă, în această problemă, observațiile lui Fr. Sławski cu privire la *Atlasul graiurilor bulgare din U.R.S.S.*, Moscova, 1958, în „Voprosi iazikonaniia” nr. 3/1960, pp. 121 — 125